

Opplegg for Ordets liturgi for barn

Tidsramme: 20-25 minutter

33. søndag i det alminnelige kirkeår – år A

Evangelium

Matteus 25,14-30 (kortere: Matt 25,14-15.19-21)

På den tid fortalte Jesus denne lignelsen til sine disipler: «Det er som en mann som ville dra utenlands; han kalte sammen sine tjenere og overlot alt han eide i deres varetekt. En gav han fem talenter, en annen to, og en tredje én talent – hver enkelt etter hva han dugde til; og så reiste han.

[Straks tok han som hadde fått fem talenter og satte dem i omløp, og tjente fem talenter til. Det samme gjorde han som hadde fått to talenter, og tjente to til. Men han som hadde fått den ene talenten, han gikk hen og gravde et hull i jorden og gjemte sin herres penger der.] Lang tid etter kommer så disse tjenernes herre tilbake og krever regnskap av dem. Han som hadde fått fem talenter la da frem fem talenter til og sa: 'Herre, du overlot meg fem talenter; se, her har jeg tjent fem talenter til.' Og hans herre svarte: 'Det er bra, en god og tro tjener er du! Og siden du har vist deg tro i de små ting, har jeg nå store ting å betro deg; kom inn til gleden hos din herre.'

{{Valgfri tekst | Så kom den annen, han med de to talenter, og sa: 'Herre, to talenter var det du overlot meg, se, her har jeg tjent to talenter til.' Og hans herre svarte: 'Det er bra, en god og tro tjener er du! Og siden du har vist deg tro i de små ting, har jeg nå store ting å betro deg; kom inn til gleden hos din herre.' Til sist kom han som hadde fått én talent; og han sa: 'Herre, jeg visste at du er en hård mann, – at du høster også der hvor du ikke har sådd, og samler inn også der hvor du ikke har lagt noe ut.

Derfor ble jeg redd og gikk og gjemte talenten din i jorden. Vær så god, her har du ditt tilbake.' Da svarte hans herre ham: 'Usle og late tjener! Så du mente at jeg høster også der hvor jeg ingenting har sådd, og samler inn også der hvor jeg ingenting har lagt ut? Men da skulle du satt pengene mine i en bank, så jeg hadde fått dem igjen med renter når jeg kom tilbake. – Ta nå fra ham talenten og gi den til ham som har de til! For enhver som har, skal stadig få mer, så han til sist har overflod; men den som ikke har, han skal bli fratatt alt. Og kast så denne unyttige tjeneren ut i mørket utenfor, der de skal gråte og hulke bittert!」

Øvrige lesninger

Ordspråkene 31,10-13.19-20.30-31; Paulus' første til tessalonikerne 5,1-6

Refleksjon og hovedbudskap

Lignelsen om talentene handler om forvaltningsansvar, og den advarer mot farene ved latskap som i kombinasjon med ødeleggende frykt ødelegger de velsignelser og evner vi har fått fra Gud.

Dovenskap kombinert med misunnelse fører til ondskap hos den late tjeneren, som sørget for at herren hans ikke tjente noe på hans forvaltning av pengene hans.

Ordet «talent» slik vi bruker det i dag, stammer opprinnelig fra denne lignelsen. Men på Jesu tid var talenter en myntenhet av stor verdi. Når vi skal tenke om talentene i overført betydning er det riktigere å fylle «talent»-begrepet med rikere innhold enn det vi tenker på som egenskap og evner. Det er også snakk om alt det vi kan tilby vår Gud: vår tid, vår eiendom, vår kunnskap og posisjon etc: kort sagt alle velsignelser vi «disponerer» over i livet vårt. Hvordan forvalter vi dette for Gud? Er vi misunnelige på hverandre? Lar vi våre velsignelser og evner få bære frukt utenfor oss selv?

For barna forteller vi lignelsen, men uten å ta med de tre siste linjene, fra «ta nå fra ham talenten» (den såkalte matteus-effekten), og vi snakker om hvordan vi kan bruke det vi har fått (med vekt på fått) av Gud til glede for Gud. Vi vil ikke gjemme vekk det vi har fått og det vi er flinke til, men la Gud bruke oss på hver vår ulike måte.

Til fordypning

Dette må du ha gjort klart på forhånd

Sett stoler i en halvsirkel rundt et lite bord dekket med hvit duk, løper i den liturgiske fargen grønn, lys og krusifiks eller ikon og Bibelen.

Til gjennomgangen trenger du 15 kronestykker (som skal være talentene), et hodeplagg til herren som reiste utenlands, og gjerne en liten koffert eller veske.

Innledning/åpning

Vi begynner med å ønske barna velkommen, gjøre korsets tegn, tenne lysene og syng «Takk min Gud for hele meg».

Lederen sier: I dag skal vi snakke om en fortelling som Jesus fortalte: en lignelse. Lignelsen forteller oss noe vi kan lære av. Lignelsen i dag handler om en rik mann som skulle ut på reise, og derfor hadde han tre tjenere som skulle passe på pengene hans mens han var borte.

Før vi hører evangeliet skal vi korse oss tre ganger: på pannen (mens vi sier «tenke og forstå»), på munnen (mens vi sier «fortelle andre») og på hjertet (mens vi sier «gjemme det i hjertet»).

Opplegg for formidling av bibelteksten

Vi bruker barna i gjenfortellingen av lignelsen.

Lederen: Jesus fortalte om en mann som var svært rik (ta fram en gutt og gi ham et hodeplagg). Denne mannen hadde tre tjenerer (ta fram tre andre barn og still dem på en rekke). En gang skulle mannen på reise (gi mannen en koffert), og han kalte tjenerne framfor seg og gav dem ansvaret for å ta vare på pengene hans mens han var borte. Mannen hadde mange talenter og det var mynter som var verdt veldig mye (vis fram et kronestykke). Nå tenker vi oss at dette er en talent. Til den første tjeneren gav mannen 5 talenter, til den andre gav han 2 talenter og til den tredje gav han 1 talent (tell opp myntene og legg dem i tjenernes hender). Herren visste at det var forskjell på tjenerne og hvor flinke de var til å tjene penger, derfor gav han dem ikke like mye.

Så reiste herren vekk (la gutten sette seg en liten stund). Den tjeneren som hadde fått 5 talenter brukte pengene slik at han fikk dobbelt så mye tilbake, 10 talenter (gi tjeneren 5 talenter til). Den andre tjeneren som hadde to talenter tjente også dobbelt så mye, og han hadde dermed fire talenter (gi tjeneren to ekstra kronestykker).

Hvis den tredje tjeneren hadde vært like lur, så hadde han også kunnet tjene dobbelt så mye, og sittet igjen med 2 talenter. Men vet dere hva (trekk fram den tredje tjeneren)? Denne tjeneren var nok kjent for å være lat, og i tillegg hadde han blitt ganske misunnelig på de to andre som hadde fått mer penger enn ham. Derfor bestemte han seg bare for å grave ned pengene i jorden, slik at ingen skulle ta pengene. Dette var en vanlig måte å ta vare på penger den gangen (legg pengene ned under et lite stykke tøy på gulvet).

Da herren kom tilbake fra reisen, ville han få tilbake pengene sine (herren kommer og holder ut vesken eller kofferten, så pengene kan legges oppi der). Hos den første tjeneren fikk han 10 talenter, og han var veldig glad for den gode jobben tjeneren hadde gjort. Hos den andre tjeneren fikk han 4 talenter, og han var også veldig glad for den jobben denne tjeneren hadde gjort. Da han kom til den siste tjeneren som bare hadde fått 1 talent, sa tjeneren: «Herre, jeg ble redd når jeg tenkte på at du er en streng herre, så jeg gravde ned mynten i jorden så ingen skulle finne den.» Men herren skjønnte at tjeneren først og fremst var lat, og han ble sint på tjeneren som ikke hadde gjort jobben sin.

Jesus fortalte denne fortellingen for å vise oss at vi er som disse tjenerne: Vi har også fått forskjellige talenter fra Gud. Kan dere tenke dere hva det kan være (egenskaper som vennlig, omsorgsfull, kjærlig, flink til å synge, tegne, leke, dele,

danse, løpe, spille fotball og håndball, stå på ski. Andre gaver som ikke er egenskaper: familie, penger, tid, kunnskaper)?

(La alle tenke inni seg noe de er flinke til, og ta runden: Få mange eksempler.)

Disse gavene vil Jesus at vi skal bruke, og ikke gjemme bort. Alt det du er flink til og alt det du har kan brukes til Guds ære.

For eksempel, hvis du har mange leker, kan du dele dem med andre og leke sammen istedet for å gjemme dem i et skap der de aldri blir brukt. Hvis du er flink til å spille ball eller stå på ski, kan du lære andre noe av det du kan, og hjelpe andre til også å bli flinke. Hvis du liker å synge eller danse kan du glede andre med det. Hvis du er flink på skolen kan du hjelpe andre i klassen som trenger din hjelp (ta opp igjen tråden fra det som kom fram under runden, og snakk sammen om hvordan hver enkelt ting som ble sagt kan brukes til Guds ære).

Alle kan bruke det vi kan og det vi har fått til å tjene Gud, og slik får Gud være sammen med oss gjennom alt vi gjør.

Vi avslutter med å synge «Her er mitt øre».

Sangforslag

Takk min Gud for hele meg, nr. 275 i *Adoremus* (NUK, 2008; nr. 28 på NUKs barnesang-cd).

Her er mitt øre, nr. 171 i *Barnesalmeboka* (Verbum, 1999).

Andre punkter som kan tas med

Barna kan få tegne seg selv og sine «talenter». En tegnestund bør være på minst 10-15 minutter for at det skal være en meningsfull økt for barna.

Avslutning

Vi ber velsignelsen sammen og går rolig tilbake til kirken.

Ressurser

- Retningslinjer for Ordets liturgi for barn
- Ark om fortellerteknikk